

Základní škola a Mateřská škola Ústí nad Labem, Jitřní 277
příspěvková organizace

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

pro předškolní vzdělávání – 8. verze

„Poznávání od jara do zimy“

Dvoutřídní mateřská škola, věková skupina dětí od 2 do 7 let

Základní škola a Mateřská škola Ústí nad Labem, Jitřní 277, příspěvková organizace

Č. j.: ZŠMŠ/2020/71	Účinnost od: 1. 9. 2020
Spisový znak: A5	Skartační znak: A5
Počet listů: 34	

Obsah

1. Identifikační údaje	3
2. Obecná charakteristika školy	4
3. Podmínky vzdělávání	5
4. Vzdělávání dětí se speciálními potřebami a mimořádně nadaných	8
5. Organizace vzdělávání, distanční vzdělávání	10
6. Charakteristika vzdělávacího programu	14
7. Vzdělávací obsah	15
8. Evaluační systém	32
Zkratky	34

1. Identifikační údaje o škole

Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání Poznávání od jara do zimy

Název školy, sídlo, kontakty:	Základní škola a Mateřská škola Ústí nad Labem, Jitřní 277, příspěvková organizace
Zřizovatel:	Statutární město Ústí nad Labem, Velká hradební 8, 400 01
Adresa mateřské školy:	Sebuzínská 42, Ústí nad Labem 403 21
Telefon:	MŠ – 475 541 175, 720 619 239 ZŠ – 475 541 051
Provoz MŠ:	6:00 – 16:00
Počet tříd:	2
Statutární zástupce:	Mgr. Alena Diusová
Zpracovatel projektu:	vedoucí učitelka MŠ, ředitelka školy

Číslo jednací: ZŠMŠ/2020/71

Platnost dokumentu: 1. 9. 2020

2. Obecná charakteristika školy

Naše mateřská škola je umístěna na předměstí krajského města Ústí nad Labem. Nachází se v pěkné, ničím nerušené části Brná nad Labem. Škola má kapacitu 34 dětí, které jsou rozděleny do dvou věkově smíšených tříd – Kytíčka, Hvězdička, s počty 17 dětí na jednu třídu. Škola má zřizovatelem povolenu každoročně výjimku z počtu dětí. Ve škole pracují učitelky mateřské školy, kuchařka a školnice.

Mateřská škola poskytuje předškolní vzdělávání dětem místním a dětem z okolí spádových vesnic (Sebuzín, Církvice).

Mateřská škola je po celkové rekonstrukci, která proběhla v roce 2007. Má novou omítku a vyměněná plastová okna.

Pohybové vyžití dětí a pohyb na čerstvém vzduchu umožňuje rozlehlá zahrada, která je součástí objektu mateřské školy. Zahrada byla na podzim roku 2014 zrekonstruována na zahradu v přírodním stylu. Jejím cílem je rozvíjet hrubou a jemnou motoriku dětí, seznámit a naučit děti pohybovat se po různých terénech (rovina, kopec, kameny, dřevo, schody apod.), pečovat o živou a neživou přírodu okolo nás, umět využívat přírodní materiál pro různé aktivity.

Součástí zahrady je dostatek herních prvků (basketbalový venkovní koš, klouzačka, kryté pískoviště, dřevěná rozhledna se žebříkem, dřevěné palisády zapuštěné do země, dřevěné klády různě na sebe navršené, lanové centrum, vahadlová a pružinová houpačka, tabule s otvory pro házení na cíl, betonová skruž pro úkryt dětí, manipulační plocha pro manipulaci s přírodním materiálem a různé přístupové cestičky na kopeček - dřevěné žebříky, dřevěná plošina). Nachází se zde také ohniště, které využíváme při společných akcích pořádaných pro rodiče s dětmi. Snažíme se co nejvíce činností a aktivit přesunout do venkovního prostoru, proto je součástí zahrady také dřevěný altán (učebna) určený pro vzdělávání dětí v prostředí přírody.

Mateřská škola se nachází nedaleko řeky Labe a listnatého lesa. S dětmi často využíváme těchto míst při činnostech v každém ročním období.

3. Podmínky vzdělávání

Věcné podmínky

Od 1. ledna 2001 je mateřská škola ve společném právním subjektu se Základní školou Ústí nad Labem, Jitřní 277 a tvoří s ní příspěvkovou organizaci. Prostory mateřské školy odpovídají všem dnešním hygienickým požadavkům předškolního zařízení. V roce 2007 proběhla v mateřské škole celková vnitřní rekonstrukce.

Budova je dvoupodlažní. V prvním patře se nachází školní kuchyně s vlastním vchodem a samostatným zázemím pro kuchařku, vstupní chodba, společná šatna pro obě třídy, zázemí pro pedagogické pracovnice a třída Kytička. Součástí třídy je umývárna a WC pro děti. Z části třída slouží také jako jídelna.

V druhém patře se nachází WC a šatna pro zaměstnance, úklidová místnost, vstup na půdu a třída Hvězdička. Součástí třídy je umývárna a WC pro děti. Z části slouží také jako prostor pro odpolední odpočinek dětí.

Provoz školy je celodenní od 6,00 hodin do 16,00 hodin a poskytuje předškolní vzdělávání dětem místním a dětem z okolí spádových vesnic (Sebuzín, Církvice). Škola vybavením, hračkami, pomůckami a materiály odpovídá počtu dětí a jejich věku. Hračky jsou umístěny tak, aby je děti dobře viděly, mohly si je samy brát a samy je i ukládat. Jsou průběžně doplňovány podle potřeby. Třídy jsou zařízeny novým nábytkem odpovídajícím různé výšce předškolních dětí. Lůžka pro odpočinek dětí jsou přizpůsobeny antropometrickým požadavkům a odpovídají počtu dětí. Děti se samy svými výtvary podílejí na úpravě a výzdobě prostředí mateřské školy, dětské práce jsou přístupné rodičům a veřejnosti.

Životospráva

Dětem je poskytována plnohodnotná a vyvážená strava dle příslušných předpisů. Je zachována vhodná skladba jídelníčku, dodržována zdravá technologie přípravy pokrmů a nápojů. Je zajištěn pitný režim v průběhu dne dítěte v MŠ. Mezi jednotlivými pokrmy jsou dodržovány vhodné intervaly. Děti nikdy nenutíme do jídla. Je zajištěn pravidelný denní řád, který je ale současně natolik flexibilní, že umožňuje organizaci činností dětí v průběhu dne přizpůsobit potřebám a aktuální situaci. Děti jsou každodenně a dostatečně dlouho venku, vždy s ohledem na okamžitý stav ovzduší či jiné přírodní překážky (mráz pod -10°C , náledí, silný vítr, déšť, inverze apod.). Děti mají dostatek volného pohybu nejen na zahradě, ale v rámci možností i v interiéru MŠ. V denním programu je respektována individuální potřeba aktivity, spánku a odpočinku jednotlivých dětí, dětem s nižší potřebou spánku je nabízen klidný program namísto odpočinku na lůžku. Předškolním dětem a dětem s odkladem školní docházky jsou poskytovány relaxační a výchovně-vzdělávací činnosti i v době poledního odpočinku mladších dětí. Pedagogové se sami chovají podle zásad zdravého životního stylu a poskytují tak dětem přirozený vzor.

Psychosociální podmínky

Všichni zaměstnanci školy vytváří dětem takové prostředí, aby se zde cítily spokojeně, jistě a bezpečně. Nově přichozím dětem nabízíme adaptační režim, aby si postupně zvykly na nové prostředí i situaci. Všichni zaměstnanci školy respektují individuální potřeby dětí, reagují na ně a napomáhají v jejich uspokojování. Děti nejsou nadměrně zatěžovány spěchem. Všechny děti mají v naší škole stejná práva, stejné možnosti i stejné povinnosti. Nikdo není znevýhodňován či zvýhodňován.

Osobní svoboda a volnost dětí je respektována do určitých mezí, vyplývajících z řádu chování a norem, které jsou ve škole stanoveny.

Děti jsou seznamovány s jasnými pravidly chování ve skupině tak, aby se ve třídách vytvořil kolektiv dobrých kamarádů, kde jsou všichni rádi. Způsob, jakým jsou děti vedeny je podporující, sympatizující, převažují pozitivní hodnocení, pochvaly, podporujeme dítě nebát se, pracovat samostatně, důvěřovat si. Uplatňujeme pedagogický styl, který spočívá v aktivní spoluúčasti a samostatným rozhodováním dítěte. V dětech rozvíjíme citlivost pro vzájemnou toleranci, ohleduplnost, zdvořilost, vzájemnou pomoc a podporu. Pedagogové se věnují vztahům ve třídě, nenásilně tyto vztahy ovlivňují prosociálním směrem (prevence šikany a jiných sociálně patologických jevů u dětí).

Organizace školy

Denní řád je pružný, umožňuje reagovat na individuální možnosti dětí. Do denního programu jsou pravidelně zařazovány řízené zdravotně preventivní pohybové aktivity (pohybové hry, rozcvičky s náčiním, zdravotní cviky, apod.) Učitelky MŠ se plně věnují dětem a jejich vzdělávání. Děti nacházejí v mateřské škole potřebné zázemí, klid, bezpečí i soukromí. Poměr spontánních a řízených činností je v denním programu vyvážený. Řízená činnost v zájmových kroužcích probíhá v odpoledních hodinách.

Děti mají v mateřské škole dostatečný prostor pro spontánní hru (dopoledne, při pobytu venku i odpoledne), mohou hru vždy dokončit i v ní později pokračovat. Děti jsou učitelkami podněcovány k vlastní aktivitě a experimentování, díky pestré nabídce činností, která se průběžně připravuje. Děti se mohou účastnit činností v malých i velkých skupinách. Soukromí dětí je respektováno, pokud se děti nechtějí účastnit některých činností, mohou se uchýlit do klidné části třídy nebo herny. Děti mají možnost soukromí i při osobní hygieně.

Plánování pedagogické práce vychází z potřeb a zájmů dětí, zohledňuje věkové složení skupiny dětí i individuální vzdělávací potřeby a možnosti dětí. Pro práci s dětmi jsou připravovány včas veškeré pomůcky, věcné vybavení prostředí je dostatečné. Spojování tříd je uskutečňováno pouze v době stravování a ve výjimečných případech (společné akce, omezení provozu z důvodu nařízení zřizovatele apod..)

Řízení školy

Vzhledem k velikosti MŠ a počtu pracovníků nemá MŠ statutárního zástupce, pouze vedoucí učitelka je pověřena zastupováním ředitelky pro vyřizování nezbytné agendy v oblasti pedagogické a provozní. Všechny pracovníce spolu velmi úzce spolupracují a snaží se o ovzduší vzájemné důvěry a tolerance a vytváření příznivého téměř rodinného prostředí. Pravidelně se schází s ředitelkou školy. Povinnosti, pravomoci a úkoly všech pracovníků jsou jasně vymezeny.

Personální a pedagogické zajištění

Pedagogický kolektiv se skládá z pracovníků: ředitelky školy, vedoucí učitelky MŠ a ostatních učitelek MŠ, které jsou kvalifikované a průběžně se vzdělávají ve své profesi. Provozní personál tvoří kuchařka a vedoucí stravovny, která jednou za týden dochází do MŠ. Úklid a pořádek v MŠ zajišťuje školnice, která má vlastní pracovní náplň s konkrétními povinnostmi a úkoly.

Spolupráce s rodiči

Vždy na začátku školního roku v září jsou rodiče svoláni na schůzku, kde jsou seznámeni s řádem školy a jsou informováni o celoročním dění v MŠ.

Průběžně a aktuálně jsou rodiče informováni o dění v MŠ formou informační nástěnky v šatně školy, na webových stránkách nebo ústně paní učitelkou.

Důležité informace o pořádaných akcích se rodiče dozvídají v časopise „Maláci“, který posíláme rodičům na jejich e-mailové adresy.

Akce pro rodiče:

Odpolední tvořivé dílny

Dlabání dýní na školní zahradě

Vánoční akademie

Den otevřených dveří v MŠ

Masopust

Rej čarodějnic

Slavnostní rozloučení s předškoláky na závěr školního roku

Mateřská škola spolupracuje se základní školou, děti mají společné zážitky z divadelních představení, z projektů zaměřených na EVVO. Předškolní děti navštěvují 1. třídu, paní učitelky spolupracují s třídní učitelkou 1. třídy. Každoročně zveme před zápisem do ZŠ rodiče, jejichž děti se chystají k zápisu do 1. třídy. Hovoříme s nimi a konzultujeme důležité otázky školní zralosti. Dále spolupracujeme s Domem dětí a mládeže v Ústí nad Labem, pravidelně docházíme do solné jeskyně.

Podmínky pro vzdělávání dětí dvou-tříletých

Předškolní období je zásadní pro utváření celoživotních návyků, respektování pravidel a norem. Ve věku dvou let je dítě zpravidla připraveno tyto aspekty rozeznávat a přijímat. Pokud se v mateřské škole vzdělávají děti mladší tří let, je nutné zajistit ještě další podmínky, které reagují na vývojová specifika, individuální potřeby, zájmy a možnosti těchto dětí. Dítě ve věku od dvou do tří let má některé potřeby jiné nebo intenzivnější než děti starší. Potřebuje stálý pravidelný denní režim, dostatek emoční podpory, zajištění pocitu bezpečí, přiměřeně podnětné prostředí a činnosti, více individuální péče, srozumitelná pravidla.

A) Prostředí a materiální vybavení

Mateřská škola je vybavena množstvím hraček a didaktických pomůcek, ale většina z nich není vhodná pro dvouleté děti. Bezpečnost ohrožující předměty jsou znepřístupněny těmto dětem. Jsou nastavena jednoduchá a srozumitelná pravidla pro ukládání a používání pomůcek.

B) Hra a volný pohyb dětí

Mateřská škola má dostatek prostoru, zajišťující těmto dětem bezpečnou volnou hru a pohyb

C) Hygienické podmínky

Mateřská škola není vybavena dostatečným zázemím pro potřebu zvýšené hygieny dvou až tříletých dětí.

D) Režim dne

Je zajištěn vyhovující režim dne, který respektuje potřeby dětí (zejména pravidelnost, dostatek času na realizaci činností, úprava času stravování, dostatečný odpočinek).

E) Adaptace dětí na MŠ

Mateřská škola vytváří individuální podmínky pro úspěšnou adaptaci každého dítěte.

F) Vzdělávání dětí

Vzdělávací činnosti jsou realizovány v menších skupinách či individuálně, podle potřeb a volby dítěte

G) Přístup k dětem

Učitelky uplatňují k dítěti laskavě důsledný přístup, dítě pozitivně přijímá. V mateřské škole jsou aktivně podněcovány pozitivní vztahy, které vedou k oboustranné důvěře a spolupráci s rodinou.

4. Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných

Na základě zákona č.561/2004 Sb., o základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů a vyhlášky č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, v platném znění a vyhlášky č.14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů, vyhlášky č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů a vyhlášky č. 364/2005 Sb., o vedení dokumentace škol a školských zařízení a školní matriky a o předávání údajů z dokumentace škol a školských zařízení a ze školní matriky, ve znění pozdějších předpisů, upravuje organizace mateřské školy způsob společného vzdělávání dětí.

Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami je nutné přizpůsobit práci s nimi tak, aby maximálně vyhovovala dětem, jejich potřebám a možnostem. Oproti vzdělávání běžné populace dětí vyžaduje vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami obvykle některé další podmínky. Jsou to podmínky, které vyplývají z přirozených vývojových potřeb dětí předškolního věku. Některé jsou pro všechny děti společné, jiné se liší podle charakteru a stupně postižení.

Cílem vzdělávání těchto dětí je zajištění, aby děti s postižením či znevýhodněním byly od počátku vzdělávání přijímány stejně jako jiné děti a nedostávaly od okolí častěji než ostatní negativní zpětnou vazbu.

Podmínky pro vzdělávání dětí nadaných

V předškolním věku je těžké identifikovat nadání od akcelerovaného vývoje v určité oblasti. Vzdělávání provádíme tak, aby byl stimulován rozvoj dětí včetně různých druhů nadání. Využíváme všechny možnosti pro realizaci podpůrných opatření pro podporu nadání, vykazuje-li dítě známky nadání v některé oblasti.

Vzdělávací program těmto dětem nabízí další množství aktivit podle zájmů a mimořádných schopností či mimořádného nadání dětí. Rozvoj a podpora mimořádných schopností by měla být zajišťována a organizována tak, aby nebyla jednostranná a neomezila pestrost a šíří obvyklé vzdělávací nabídky.

Opatření vyplývající z novely školského zákona a prováděcí vyhlášky

Cílem všech změn, které vyplývají z novely školského zákona, je zajistit pro děti takové podmínky pro jejich vzdělávání, které reflektují možnosti dětí, jejich potřeby ve vztahu k jejich aktuálnímu věku. Rozvíjejí a podporují výchovu dětí, respektují míru nadání i dopady zdravotního stavu do jejich přípravy na školu. Předškolní vzdělávání podporuje rozvoj myšlení, vnímání, pozornosti a motoriky. Pomáhá stimulaci vývoje.

Zahrnuje intervence na podporu oslabených dovedností dítěte, podporuje rozvoj praktických činností.

Podpůrná opatření

Ředitelka školy zodpovídá za realizaci podpůrných opatření I. stupně, využití plánu pedagogické podpory, vyhodnocení účinnosti podpory, případné doporučení služby školských poradenských zařízení.

I. stupeň podpůrných opatření se nastavuje, pokud z pozorování dítěte při práci a při hře vyplývá, že má drobné problémy např. s motorickou obratností, špatnou koncentrací pozornosti, s úchopem pomůcek, s rozvojem vnímání, řeči, s verbální obratností, s dovedností reprodukovat a pamatovat si instrukce i zadání práce.

Plán pedagogické podpory - PLPP

Pro děti s odkladem školní docházky, děti s opožděným vývojem a děti sociálně znevýhodněné, učitelky vypracují strukturovaný plán pedagogické podpory, který nastaví pro tyto děti pravidla častějšího vyhodnocování pokroku, poskytování motivující zpětné vazby, vždy s přihlédnutím k věku dítěte a k možným omezením, která obvykle vyplývají z tempa vývoje dítěte. Tento plán zkonzultují s rodiči dítěte a seznámí s ním všechny pedagogy, kteří přicházejí do styku s dítětem.

Učitelky vyhodnocují PLPP do třech měsíců od jeho vyhotovení. Pokud dochází k naplnění stanovených cílů, pokračuje se s jeho plněním. Další vyhodnocení postačí až na konci školního roku. Je-li PLPP nevyhovující a u dítěte nedochází k pokrokům, je vyzvána ke konzultaci poradna. Na základě doporučení oprávněné osoby z PPP či SPC se rodiče objednají k vyšetření v PPP či SPC. Pokud PPP či SPC u dítěte shledá potřebu zajišťování II. – V. stupně podpůrného opatření, vypracuje doporučení, podle kterého budou učitelky MŠ s dítětem pracovat. Alespoň 1x za rok se provede zhodnocení.

Individuální vzdělávací plán – IVP

Na základě doporučení ŠPZ vypracují učitelky pro dítě individuální vzdělávací plán s metodickou podporou výchovné poradkyně. Tento plán zhotoví nejpozději do 1 měsíce od doručení doporučení. V průběhu realizace IPV učitelky průběžně vyhodnocují pokroky dítěte. Učitelky MŠ zhodnotí nejméně 1x ročně průběh realizace IVP. Shledá-li škola, že podpůrná opatření nejsou dostačující nebo nevedou k naplňování vzdělávacích možností a potřeb dítěte, doporučí zákonnému zástupci dítěte využití poradenské pomoci ŠPZ, tedy PPP nebo SPC. Obdobně škola postupuje i v případě, shledá-li, že poskytovaná podpůrná opatření již nejsou potřebná.

Není-li doporučené podpůrné opatření poskytnuto do 4 měsíců ode dne vydání doporučení, škola projedná tuto skutečnost se ŠPZ.

Shledá-li škola, že podpůrná opatření nejsou dostačující nebo nevedou k naplňování vzdělávacích možností a potřeb dítěte, doporučí zákonnému zástupci dítěte využití poradenské pomoci ŠPZ, tedy PPP nebo SPC. Obdobně škola postupuje i v případě, shledá-li, že poskytovaná podpůrná opatření již nejsou potřebná.

Pokud zákonní zástupci dítěte neposkytnou součinnost směřující k přiznání podpůrných opatření nebo se škola domnívá, že postupují v rozporu s nejlepším zájmem dítěte, usiluje škola o zajištění nápravy. V případě, kdy tyto kroky nestačí, zváží komunikaci a případnou spolupráci s orgánem sociálně - právní ochrany dětí.

5. Organizace vzdělávání

Mateřská škola je dvoutřídní škola s maximální hygienicky povolenou kapacitou pro 34 dětí.

Organizačně se škola dělí na dvě třídy, do tříd jsou zařazovány děti různého věku. Úkolem předškolního vzdělávání je doplňovat rodinnou výchovu a zajistit dítěti prostředí s dostatkem mnohostranných a přiměřených podnětů k jeho aktivnímu rozvoji a učení, který je v souladu s RVP PV.

Kritéria pro přijímání k předškolnímu vzdělávání tvoří především spádový obvod školy a věk dítěte (předškolní vzdělávání je povinné u dítěte, které dovrší věk 5 let do 31. 8. daného roku).

Dvoutřídní mateřská škola je rozdělena:

Třída Kytíčka (dolní třída)

Třída Hvězdička (horní třída)

Třídy jsou smíšené, věk dětí je od 2 do 7 let. Program je připravován tak, aby vyhovoval všem věkovým skupinám a byl respektován individuální přístup ke každému dítěti. Pracuje se podle třídního vzdělávacího plánu, který je vypracován v souladu se ŠVP. Smíšené třídy jsou velmi stimulující jak pro malé, tak pro velké děti. Malé děti se učí daleko rychleji od svých starších kamarádů, naopak u starších dětí lze vyzorovat ohleduplnost k menším dětem. Prvotním úkolem ve třídách je, aby čas prožitý v mateřské škole byl pro dítě radostí, příjemnou zkušeností a zdrojem dobrých a spolehlivých základů do života. Při zařazování dětí do tříd respektujeme sourozenecké vazby.

Pedagogický dohled další učitelkou mateřské školy je posílen na **dopolední činnost** (především na vycházku mimo areál MŠ a organizaci oběda) a **odpolední činnost** (především na zajištění vzdělávacích činností u předškolních dětí v době poledního odpočinku mladších dětí a také při odpoledním pobytu na školní zahradě).

Náplň práce učitelky mateřské školy při překrývání více pedagogů v jedné třídě

- dopolední a odpolední činnost na třídě
- dohled při oblékání v šatně na pobyt venku
- zajištění bezpečnosti při pobytu venku
- dohled při převlékání v šatně po pobytu venku
- dohled při stravování a stolování
- čtení pohádek při odpolední chvilce
- relaxační a vzdělávací činnosti s předškolními dětmi a dětmi s odkladem školní docházky – individuální a skupinové

Zajištění průběhu vzdělávání dětí od dvou do tří let

Pokud se v mateřské škole vzdělávají děti mladší tří let, je nutné zajistit ještě další podmínky, které reagují na vývojová specifika, individuální potřeby, zájmy a možnosti těchto dětí. Dítě ve věku od dvou do tří let má některé potřeby jiné nebo intenzivnější než děti starší. Potřebuje stálý pravidelný denní režim, dostatek emoční podpory, zajištění pocitu bezpečí, přiměřeně podnětné prostředí a činnosti, více individuální péče, srozumitelná pravidla.

Denní rozvrh činností v mateřské škole

Třída Kytička, Hvězdička

6,00 – 8,00	Příchody dětí do MŠ, individuální činnost a zájmová činnost (spontánní i řízená)
8,00 – 8,40	Komunitní kruh, pohybové hry a zdravotní cvičení; smyslové hry
8,40 – 9,00	Hygiena, dopolední svačina
9,00 – 9,40	Vzdělávací a didaktické činnosti (spontánní a řízené)
9,40 – 10,00	Příprava na vycházku, hygiena
10,00- 11,15	Pobyt venku – vycházka, školní zahrada
11,15 -11,30	Příprava na oběd, hygiena
11,30 – 12,00	Oběd
12,00 – 12,30	Hygiena, příprava mladších dětí na odpolední odpočinek
12,30 – 14,00	Odpočinek po obědě, klidové aktivity nespících dětí v horní třídě Hvězdičky Relaxační a vzdělávací činnosti předškolních dětí a děti s odkladem školní docházky ve spodní třídě Kytičce
14,00 – 14,15	Odpolední svačina
14,15– 16,00	Odpolední zájmové činnosti dětí (hry dle zájmu dětí, pokračování v didakticky cílených činnostech), pobyt na školní zahradě

Rozpis činností v mateřské škole je orientační a je přizpůsobován potřebám dětí.

Formy a metody práce v MŠ

Předškolní vzdělávání maximálně přizpůsobujeme vývojovým fyziologickým, kognitivním, sociálním a emocionálním potřebám dětí. Dbáme na to, aby tato vývojová specifika byla při vzdělávání dětí v plné míře respektována. Součástí vzdělávání jsou také projekty a akce školní i mimoškolní, které vzdělávání cíleně doplňují, obohacují a zpestřují vzdělávací proces práce s dětmi.

Při práci s dětmi uplatňujeme **odpovídající metody a formy práce**.

Organizační formy práce:

- Individuální
- Skupinová
- Frontální

Formy práce:

- Prožitkové učení
- Kooperativní učení
- Situační učení
- Spontánní sociální učení
- Činnosti dětí (založené na přímých zážitcích, podporující dětskou zvědavost a potřebu objevovat, podněcující radost z učení)
- Nezávazné dětské hry

Metody práce:

- Metody založené na prožitku
- Metody založené na vzoru
- Metody založené na hře
- Metody založené na manipulaci a experimentu
- Metody založené na pohybu
- Metody založené na komunikaci
- Metody založené na tvoření
- Metody založené na fantazii
- Metody založené na myšlenkových operacích

V předškolním vzdělávání uplatňujeme **aktivity samostatné a řízené**, které jsou provázané a vyvážené.

Při činnostech řízených pracují děti pod přímým vedením (učitel děti motivuje, činnost organizuje, koordinuje, rozhoduje o jejím průběhu). Tyto činnosti se odehrávají zejména v průběhu dopoledních hodin (např. při vytváření povědomí o okolním světě a jeho dění; při rozvoji řečových schopností a jazykových dovedností; při osvojení poznatků, které předcházejí čtení a psaní atp.).

Při činnostech samostatných (které děti vykonávají bez přímého vedení učitele) uplatňujeme činnosti:

- **Spontánní** (dětské hry) – vycházející z vlastních potřeb a zájmů dětí. V MŠ jsou realizovány především v ranních (při příchodu do MŠ) a v odpoledních hodinách. Plní nenahraditelnou roli v životě dětí. Mohou být prováděny buď individuálně nebo ve spolupráci s ostatními dětmi.
- **Nepřímo řízené samostatné činnosti** (pedagogem připravená nabídka vzdělávacích činností) vykonávají děti bez vedení učitele. Dostávají však k jejich realizaci vnější impulz. Činnost probíhá jako samostatná (individuálně či ve skupinách) a v MŠ je realizována v ranních, dopoledních či odpoledních hodinách.

Vhodnou formou předškolního vzdělávání jsou didakticky zacílené činnosti, ve kterých je zastoupeno spontánní a záměrné (cílené, plánované) učení. Tyto činnosti probíhají zpravidla v menší skupině či individuálně.

Didaktický styl vzdělávání dětí v MŠ je založen na principu vzdělávací nabídky, na individuální volbě a aktivní účasti dítěte. Učitel je průvodcem dítěte na jeho cestě poznáním, probouzí v něm aktivní zájem dívat se kolem sebe, naslouchat a objevovat.

Distanční vzdělávání v MŠ

MŠ poskytuje povinné předškolní vzdělávání podle ŠVP „Poznávání od jara do zimy“ i distančním způsobem, pokud je v důsledku krizových nebo mimořádných opatření (např. mimořádným opatřením KHS nebo plošným opatřením MZ) nebo z důvodu nařízení karantény znemožněna osobní přítomnost dětí v MŠ, které plní povinné předškolní vzdělávání. Zákonní zástupci mají povinnost zajistit, aby dítě, které plní povinné předškolní vzdělávání, docházelo řádně do MŠ nebo aby se vzdělávalo distančně. Zanedbává-li péči o povinné předškolní vzdělávání, dopustí se tím přestupku podle § 182a Školského zákona v platném znění.

U dětí mateřských škol se povinnost týká dětí, pro které je předškolní vzdělávání povinné. Škola je povinna přizpůsobit distanční vzdělávání včetně hodnocení podmínkám dětí. V ostatních případech škola nemá povinnost poskytovat vzdělávání distančním způsobem. Škola pak postupuje obdobně jako v běžné situaci, kdy děti nejsou přítomni ve škole. Doporučuje se však, pokud to organizační možnosti školy dovolí, udržovat alespoň částečně distanční vzdělávání dotčených dětí a to na základě jejich dobrovolnosti a s ohledem na jejich individuální podmínky.

Způsob realizace distančního vzdělávání

Vzdělávání bude přizpůsobeno podmínkám rodičů – např. zasílání materiálů e-mailem, odkazy a materiály na webových stránkách MŠ, SMS zprávy nebo WhatsApp anebo přímo k vyzvednutí v MŠ. Ostatní děti, které budou přítomné v MŠ a plní povinné předškolní vzdělávání, pokračují v prezenčním předškolním vzdělávání. Rodiče při distančním vzdělávání zakládají dítěti pracovní listy, po návratu do MŠ je dítě přinese.

6. Charakteristika vzdělávacího programu

Filozofií naší školy je hravou, nenásilnou a přirozenou cestou dovést dítě na konci předškolního období k tomu, aby získalo jeho věku přiměřenou fyzickou, psychickou a sociální samostatnost a základy pro jeho další rozvoj učení pro celý život. Základním cílem je péče o děti, jejich zdravý, fyzický a psychický vývoj ve zdravém životním stylu a jejich bezpečnost, vést děti k péči a ochraně přírody a uvědomování si změn v přírodě. Zaměření programu je poskytování široké škály podnětů ze všech oblastí lidské činnosti tak, aby měly všechny děti příležitost poznat své hodnoty a vlohy.

Školní vzdělávací program je závazný pro MŠ, na jednotlivých třídách je rozpracován do třídních vzdělávacích programů. Ty obsahují konkrétní činnosti s dětmi, zaměřené k jednotlivým tématům.

Vzdělávání v MŠ je uskutečňováno ve všech činnostech a situacích, které se v průběhu dne vyskytnou, vyváženým poměrem spontánních a řízených aktivit. Specifickou formu představuje didakticky zacílená činnost, ve které učitelky s dítětem naplňují konkrétní vzdělávací cíle formou záměrného i spontánního učení. Toto učení zakládáme na aktivní účasti dítěte, založené na smyslovém vnímání, prožitkovém a interaktivním učení, zpravidla ve skupinách, ale i individuálně. Omezujeme učení předáváním hotových poznatků a slovních ponaučení. Všechny činnosti obsahují prvky hry a tvořivosti.

Výchovně vzdělávací práce v naší škole je tematicky zaměřena na obnovování a udržování lidových tradic a zvyků, na vytváření citlivého vztahu k přírodě a na upevňování rodinných pout a přátelských vztahů mezi dětmi.

Děti s odkladem školní docházky jsou vzdělávány dle individuálních vzdělávacích plánů.

Velký důraz je kladen na předčtenářskou a předmatematickou gramotnost a logopedickou prevenci.

Ve vzdělávání předškolních dětí nabízíme další aktivity formou zájmových kroužků, které vedou paní učitelky MŠ a ZŠ.

Mezi oblíbené formy naplňující záměry vzdělávání patří množství dalších aktivit (např. výlety, exkurze, projekty, společné akce rodičů s dětmi), které organizujeme v průběhu celého roku.

Dlouhodobé výchovně vzdělávací cíle:

1. Vést děti ke zdravému životnímu stylu
2. Poskytovat možnosti k poznávání hodnot – nedotknutelnost lidských práv, individuální svoboda, stejná hodnota a rovnost všech lidí, soucítění
3. Vést děti k samostatnosti a podporovat zdravé sebevědomí dětí
4. Vzdělávání dětí rozvíjet přirozenou cestou – prostřednictvím prožitků, praktických zkušeností, projektového a problémového učení

Krátkodobé výchovně vzdělávací cíle:

ad 1.

Dodržovat aktivní pitný režim

Dodržovat správnou životosprávu

Poskytovat dětem dostatečný pobyt venku

Zlepšovat tělesnou zdatnost dětí, rozvíjet pohybové dovednosti

Odpolední odpočinkové aktivity uzpůsobovat věku a individuálním potřebám dětí (nabídka zájmových kroužků, klidných činností)

ad 2.

Seznamovat děti s jejich právy

Seznamovat děti s morálními, společenskými a estetickými hodnotami

ad 3.

Vychovávat děti ke zdravému sebevědomí, ke kladnému pojetí, sebedůvěře

Zaměřit se na rozvoj tvořivosti a samostatnosti dítěte

Dostatečně oceňovat úsilí a úspěch dětí

Pěstovat odpovědnost za vlastní jednání

Samostatně se rozhodovat, možnost výběru činností pro děti

Práci s dětmi směřovat k vrcholnému cíli – radostnému prožití celého dne v MŠ

ad 4.

Orientovat děti na zájem o učení a poznání

Vytvářet dostatek přirozených situací a námětů k učení

Využívat problémového učení a experimentování

Didakticky cílené činnosti realizovat především ve skupinách a individuálně

Denně zařazovat smyslové hry a smyslové vnímání do všech činností dětí

Pravidelně zařazovat činnosti na rozvoj řečového projevu – jazykové chvílky, logo chvílky, dechová cvičení, motorika mluvidel apod.

Respektovat individuální zvláštnosti dětí

Zodpovědně připravovat děti na vstup do ZŠ

Pečovat o děti s odkladem školní docházky dle individuálního vzdělávacího plánu

Rozšiřovat a zkvalitňovat nabízené aktivity školy

7. Vzdělávací obsah

Program vzdělávání vychází z potřeb dětí ve třídě, z věkového složení třídy a z věcných pedagogických a provozních podmínek.

Je rozdělený do čtyř hlavních celků. Každý celek zahrnuje období tří měsíců a ty jsou dále rozpracovány do týdenních tematických bloků. Bloky se během roku mohou doplňovat a prolínat.

POZNÁVÁNÍ OD JARA DO ZIMY

Poznávání od jara do zimy je podrobně rozpracované v třídním vzdělávacím programu, kde jsou konkrétní cíle vzdělávání rozvrženy do týdenních tematických bloků tak, aby dodržovaly a uspokojovaly potřeby dětí v souladu s Rámcovým vzdělávacím programem pro předškolní vzdělávání. Obsahuje klíčové kompetence, které by děti před vstupem do ZŠ měly zvládnout. Celky jsou členěny do čtyř ročních období.

Přehled integrovaných bloků:

Malíř jménem Podzimek (září, říjen, listopad)

Zima čaruje (prosinec, leden, únor)

Jaro t'uká na vrátka (březen, duben, květen)

Hřej sluníčko, hřej (červen, červenec, srpen)

Týdenní plán je k nahlédnutí na nástěnce v šatně MŠ. Rodiče tak mají možnost sledovat výchovně vzdělávací proces dětí a možnost se k němu vyjadřovat nebo ho svými nápady doplňovat a obohacovat.

Každé dítě má své portfolio, do kterého jsou dětem ukládány veškeré jejich práce, které v MŠ vytvoří. Dětské práce jsou vystavovány na nástěnkách a tvoří výzdobu celé MŠ.

„Malíř jménem Podzimek“

Charakteristika integrovaného bloku:

- adaptace dětí v MŠ - seznamování s kamarády, se zaměstnanci MŠ, seznámení se s prostory MŠ a značkami dětí, se základními pravidly chování, s režimem dne v MŠ, posilování vzájemných vztahů mezi dětmi, rozvíjení komunikace a řečových schopností
- vysvětlení a pochopení významu rodiny a její funkce, charakteristické postavení jednotlivých členů rodiny, kresba lidské postavy
- povídání si o tom, co děláme celý den a celý rok, rozlišování časových pojmů (ráno, dopoledne, poledne, odpoledne, večer) a seznamování s činnostmi s těmito pojmy spojenými
- rozlišování hlavních znaků jednotlivých ročních období
- pozorování změn v přírodě související se změnami počasí- jak vzniká vítr, déšť, duha, mlha atp.; experimenty s vodou
- pouštění draků
- pojmenování některých druhů podzimních květin, pozorování květin na zahradách, na louce, v parku; určování jejich barvy a částí (kořen, stonek, květ), vnímání vůně květů, zásady péče o rostliny, význam zalévání a kypření půdy, světla a tepla, význam rostlin pro život člověka; vedení dětí k ochraně přírody
- využití přírodnin k rozvoji fantazie a tvořivosti ve skupinách i jednotlivě, sběr a lisování listů, třídění dle rozličných tvarů a barev, tvořivé hry s přírodninami
- seznámení se s plody podzimu, jejich významem pro naše zdraví, poznávání, pojmenovávání ovoce a zeleniny pomocí smyslů a jejich třídění, trhání ovoce na školním pozemku, úprava a jejich užití

- seznámení se s životem na vesnici (technické přístroje pomáhající zemědělcům), pozorování práce na poli a seznámení s charakteristikou prací na poli
- seznámení se s různými druhy ptactva a jejich životem, proč některé druhy odlétají, některé zůstávají, pozorování drobných živočichů v trávě, pod listím a v dutinách stromů, jak se připravují na zimní spánek, sběr lesních plodů pro zvířátka na zimu (kaštiny, žaludy, bukvice), čištění krmítek pro ptactvo
- význam lesa pro život na naší planetě, rozlišování listnatých a jehličnatých stromů a jejich částí, pozorování různých druhů hub a třídění do skupin podle znaků, poznávání různých druhů lesní zvěře, seznamování se s jejich způsobem života, upevňování si správného chování v lese, znát poznatky, co do lesa patří x nepatří, vštěpovat základy ekologického chování

Dílčí vzdělávací cíle:

- usnadnit novým dětem vstup do MŠ, osvojovat si poznatky a dovednosti k podpoře osobní pohody, vést děti k navazování kontaktu mezi sebou navzájem, posilovat prosociální chování ve skupině, v rodině, přibližovat dětem pravidla chování ve vztahu k druhým dětem, navazovat kontakty a přátelství v dětské herní skupině, v rodině
- rozvíjet schopnost žít ve společenství ostatních lidí, umět se přizpůsobit, spolupracovat, přináležet ke společnosti ve třídě, ve škole, v rodině
- seznamovat děti s místem a prostředím, ve kterém žijí, vytvářet k němu pozitivní vztah
- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
- osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví a bezpečí
- rozvoj komunikativních dovedností a kultivovaného projevu
- rozvoj představivosti a fantazie
- rozvoj fyzické i psychické zdatnosti
- zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky
- rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným
- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)
- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)
- vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení

- osvojení si některých poznatků, dovedností a základů pro práci s informacemi
- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních i produktivních
- osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)
- rozvoj kooperativních dovedností
- rozvoj schopností a dovedností, umožňujících vyjádřit pocity, dojmy a prožitky
- rozvoj základních kulturně společenských postojů a návyků, vytváření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem
- seznamování se světem lidí, kultury a umění, vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností
- rozvoj společenského a estetického vkusu
- vytvoření aktivních postojů ke světu, k životu
- vytváření elementárního povědomí o širším přírodním prostředí, o jeho rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách

Vzdělávací nabídka:

- lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, lezení), nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě) a jiné činnosti (základní gymnastika, turistika, míčové hry apod.)
- činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí - mateřská škola (prostředí, vztahy mezi dětmi i dospělými, kamarádi) a rodina
- aktivity přibližující dětem pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce)
- aktivity podporující sblížení dětí
- jednoduché pracovní činnosti v oblasti sebeobsluhy, osobní hygieny, stolování, oblékání
- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem;
- činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují, a jejich praktickým používáním
- hry a praktické úkony procvičující orientaci v prostoru i v rovině

- činnosti zaměřené na seznamování se s elementárními číselnými a matematickými pojmy a jejich symbolikou (číselná řada, číslice, základní geometrické tvary, množství apod.) a jejich smysluplnou praktickou aplikaci
- činnosti zasvěcující děti do časových pojmů a vztahů souvisejících s denním řádem, běžnými proměnami a vývojem a přibližující dětem přirozené časové i logické posloupnosti dějů, příběhů, událostí apod.
- využívání IT techniky (tablety, interaktivní tabule, 3 D box)
- konstruktivní a grafické činnosti, grafické napodobování symbolů, tvarů
- smyslové a psychomotorické hry
- samostatný slovní projev na určité téma
- artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti
- hudební a hudebně pohybové hry a činnosti
- prohlížení a čtení knížek, práce s literárními texty, s obrazovým materiálem, využívání encyklopedií a dalších médií
- poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů, sledování filmových a divadelních pohádek a příběhů
- hry na téma rodiny, přátelství
- dramatické činnosti
- záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenovávání jejich vlastností (velikost, barva, tvar, materiál, dotek, chuť, vůně, zvuky)
- konkrétní operace s materiálem (třídění, přiřazování, uspořádání, odhad, pozorování)
- přípravy a realizace společných zábav a slavností spojené s podzimní tematikou (oslava Dne zvířat, Dne stromů, Halloween v MŠ atp.)
- estetické a tvůrčí aktivity (slovesné, výtvarné, dramatické, literární, hudební, pohybové a další)
- vycházky a výlety do okolí (do přírody, návštěvy dětských kulturních akcí apod.), pohybové hry na školní zahradě
- ekologicky motivované hravé aktivity (ekohry), pěstitelské činnosti zaměřené k péči o školní zahradu a blízké okolí
- smysluplné činnosti přispívající k péči o životní prostředí a okolní krajinu, pracovní činnosti, pěstitelské činnosti, činnosti zaměřené k péči o školní zahradu a blízké okolí

- třídění odpadu

Očekávané výstupy:

- odloučit se na určitou dobu od svých blízkých, začlenit se do třídy mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti, mít základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách
- přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky
- zachytit a vyjádřit své prožitky
- vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)
- naučit se zpaměti krátké texty
- správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
- poznat některá písmena a číslice, popř. slova
- chápat základní číselné a matematické pojmy a prakticky je využívat (porovnávat, třídit podle určitého pravidla, poznat více x méně x stejně, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti – ml. děti, do 10 – st. děti)
- chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, nahoře, dole atp.) a elementární časové pojmy (ráno, odpoledne, teď, včera atp.)
- umět pracovat a správně používat IT techniku
- vyjadřovat svou představitost a fantazii v tvořivých činnostech
- vnímat, že svět má svůj řád, je rozmanitý a pozoruhodný
- všímat si změn a dění v nejbližším okolí
- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů
- mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu zdravé výživy
- zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony
- zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami apod.
- osvojit si elementární poznatky o okolní přírodě, pomáhat pečovat o životní prostředí, být citlivý ve vztahu k přírodě
- mít povědomí o přírodním prostředí i o jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dětí

- orientovat se bezpečně ve známém prostředí (v budově MŠ a v blízkém okolí)
- pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.)
- zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve vodě, v písku, na členitém terénu)

Zima čaruje

Charakteristika integrovaného bloku:

- pozorování změn v přírodě v zimním období
- charakterizování zimního období ve spojení s činnostmi, které v tomto období provádíme, pokusy se sněhem a ledem, vlastnosti sněhu a ledu
- zimní sporty kolem nás, bobování, hry na sněhu a se sněhem, klouzání na vycházkách po okolí
- les v zimním období
- radostné prožívání předvánočního období v činnostech výtvarných, pracovních, i pohybových, vyhledávání a předčítání literárních textů
- Návštěva čerta a Mikuláše v MŠ, Mikulášská nadílka v MŠ
- seznámení s vánočními zvyky a tradicemi, příprava dárků pro své nejbližší a kamarády, poslech a zpěv vánočních koled, příprava vánoční nadílky v MŠ, společná výzdoba třídy, zdobení vánočního stromku v MŠ tím, co děti samy vyrobí
- zdobení stromečků pro zvířátka na školní zahradě
- péče o lidské tělo a jeho zdraví, zásady zdravého životního stylu
- vliv počasí na zdraví člověka, seznamování s významem správného oblékání pro upevňování zdraví jako ochrany před podchlazením a omrznutím, co je otužování a jak může ovlivnit naše zdraví
- život v zemích věčného sněhu a ledu, seznámení s životem Eskymáků
- připomenutí tradic souvisejících s Masopustem, příprava programu na karneval, karnevalová veselice, zapojení rodičů do příprav masek a pohoštění pro děti

- seznámení s tradicemi, souvisejícími s příchodem jara a vyháněním zimy (Morena)

Dílčí vzdělávací cíle:

- rozvoj fyzické i psychické zdatnosti
- rozvoj užívání všech smyslů
- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky
- seznámení s tradicemi a zvyky
- osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví
- osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí
- osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí
- poznávání sama sebe, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě
- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
- osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení a psaní
- rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)
- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou a neživou přírodou, s lidmi, společností, planetou Zemí
- seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije
- rozšiřování znalostí o tom, jak vypadá zima ve světě, vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností (Eskymáci)
- rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám
- rozvíjet kulturně estetické dovednosti – výtvarné, hudební, dramatické (vánoční tradice), chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem a k dětem bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce

Vzdělávací nabídka:

- lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky, poskoky, lezení)

- zdravotně zaměřené činnosti (vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační cvičení)
- smyslové a psychomotorické hry
- hudební a hudebně pohybové hry a činnosti
- konstruktivní a grafické činnosti, grafické napodobování symbolů, tvarů, čísel, písmen
- konkrétní operace s materiálem (třídění, přiřazování, uspořádání, odhad, porovnávání)
- artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti
- společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu)
- poslech čtených či vyprávěných klasických pohádek a příběhů
- přednes, recitace, dramatizace, zpěv
- přípravy a realizace společných zábav a slavností (Čert a Mikuláš, Vánoce v MŠ, Masopust atp.)
- hry a činnosti zaměřené ke cvičení různých forem paměti (mechanické a logické, obrazné a pojmové)
- činnosti zaměřené na poznávání jednoduchých obrazně znakových systémů (písmena, číslice, piktogramy, značky, symboly, obrazce)
- volné hry a experimenty s materiálem a předměty, spontánní hra
- činnosti zaměřené k seznamování se s elementárními číselnými a matematickými pojmy a jejich symbolikou (číselná řada, číslice, základní geometrické tvary, množství apod.)
- činnosti zasvěcující dítě do časoprostorových pojmů a vztahů souvisejících s denním řádem, běžnými proměnami a vývojem a přibližující dítěti přirozené časové i logické posloupnosti dějů, příběhů, událostí apod.
- využívání IT techniky (tablety, interaktivní tabule, 3 D box)
- třídění odpadu

Očekávané výstupy:

- zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se na sněhu, ledu)

- zachovávat správné držení těla
- pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem
- rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
- mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy
- zvládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, s náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji)
- správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
- vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
- sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech
- naučit se zpaměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu)
- sledovat a vyprávět příběh, pohádku
- znát a poznat klasické pohádky, jejich hlavní pohádkové postavy a jejich vlastnosti
- popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)
- sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech
- poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma
- záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
- chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, první, poslední apod.)

- chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), částečně se orientovat v čase
- poznat některá písmena a číslice, popř. slova
- poznat napsané své jméno
- vyjadřovat svou fantazii i představivost v tvořivých činnostech
- respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti
- spolupracovat s ostatními
- pochopit, že každý má ve společenství svou roli, podle které je třeba se chovat
- porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje) a že s těmito změnami je třeba v životě počítat, přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole
- těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním

Jaro ťuká na vrátka

Charakteristika integrovaného bloku:

- příprava oslav jara, samostatné činnosti související s přicházejícím jarem a jarními svátky
- Velikonoční tradice a zvyky
- pojmenování prvních jarních květin, přímé pozorování při pobytu venku, využití této tematiky ve společných hrách, přímé činnosti s obrázky jarních květin – hry se slovy, vnímat psanou podobu slova – názvy květin, obkreslování obrázků
- pečování o květiny ve třídě nebo na záhonku na školní zahradě, provádění pokusů s klíčením rostlin, sázení okrasných květin do truhlíků, návštěva zahradnického podniku v okolí MŠ
- pojmenovávání domácích a hospodářských zvířat a jejich mláďat, rozlišování dle užitku, dle způsobu dorozumívání atp.
- experimenty s barvou, barevné kolorování obrázků různými technikami, prohlížení barevných obrázků s pojmenováním barev, pocity a působení barev v našem prostředí
- svět smyslů (vnímání přírody zrakem, sluchem, čichem, hmatem)

- příprava předškolních dětí k zápisu do ZŠ
- seznámení s prostředím ZŠ (návštěva 1. třídy ZŠ, Den otevřených dveří)
- Den matek – výroba dárečků pro maminku, bližší poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije – rodina (funkce rodiny, členové rodiny a vztahy mezi nimi, život v rodině), nepostradatelná role matky v rodině
- Den Země – rozvíjení základních poznatků o planetě Zemi a o životě na ní v rozsahu přiměřeném věkové skupině dětí + ochrana životního prostředí
- pálení čarodějnic v MŠ, seznámení s tradicemi a zvyky
- seznámení s dopravními prostředky a jejich významem pro život člověka, dělení dopravních prostředků dle různých kritérií, seznámení s vybranými dopravními značkami a s úlohou semaforu, seznámení se základními bezpečnostními pravidly silničního provozu
- naše obec, město, domov, vlast, sídliště i rodinné domy, rozličné stavby, architektura, podoba s geometrickými tvary staveb a domů, vycházky po okolí s určením a bližším pozorováním místa bydliště; seznámení se státními symboly
- seznámení s různými druhy lidských profesí a jejich významem pro společnost, návštěva vybraných profesí, beseda, exkurze

Vzdělávací cíle:

- rozvoj fyzické i psychické zdatnosti
- rozvoj a užívání všech smyslů
- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)
- vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem
- rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání
- posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v MŠ, v dětské herní skupině)
- seznamování se světem lidí, vytváření pozitivních vztahů ke kultuře a umění
- osvojení poznatků o planetě Zemi a životě na ní
- seznámení s aktivitami, vedoucími k ochraně životního prostředí

- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou a neživou přírodou, lidmi, společnostmi, planetou Zemí

Vzdělávací nabídka:

- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem, činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují a jejich praktickým používáním
- artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry
- prohlížení knížek, rozhovory nad obrázky, práce s obrázky
- samostatný slovní projev na určité téma
- přímé pozorování přírodních, kulturních i technických objevů i jevů v okolí dítěte, rozhovor o výsledku pozorování
- spontánní hra, volné hry a experimenty s materiálem a předměty
- námětové hry a činnosti
- smyslové hry, nejrůznější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti
- výlety do okolí, do přírody, návštěvy dětských kulturních akcí, exkurzí
- hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého
- činnosti zaměřené na bližší poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije – rodina (členové rodiny a vztahy mezi nimi, život v rodině, role jednotlivých členů atp.)
- činnosti zaměřené na poznávání nového sociálního prostředí- základní školy (poznávání režimu školy, některých zaměstnanců školy, vztahy mezi učitelem a žákem atp.)
- hry a praktické činnosti uvádějící děti do světa lidí, jejich občanského života a práce (využívání praktických ukázek z okolí dětí, tematické hry seznamující děti s různými druhy zaměstnání, řemesel a povolání, s různými pracovními činnostmi a pracovními předměty, praktická manipulace s některými pomůckami a nástroji, provádění jednoduchých pracovních úkonů a činností apod.)
- přípravy a realizace společných zábav a slavností (slavnosti v rámci zvyků a tradic, zábavná odpoledne pro rodiče s dětmi apod.)
- hry a praktické činnosti uvádějící děti do světa lidí, jejich občanského života a práce

- vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách
- péče o školní pozemek (zalévání, plení, sběr suchých odkvetlých květin, vyplévání záhonků apod.)
- využívání IT techniky (tablety, interaktivní tabule, 3D box)
- třídění odpadu

Očekávané výstupy:

- vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynů
- koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)
- mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)
- vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)
- utvořit jednoduchý rým, chápat slovní vtip a humor
- naučit se nazpaměť krátké texty, úmyslně si zapamatovat a vybavit
- dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla
- respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.
- zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů a jevů)
- vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)
- zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných technik a dovedností (kreslit, používat barvy, modelovat,

konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin apod.)

- všímat si změn a dění v nejbližším okolí
- mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí
- pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát na pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.)

Hřej sluníčko, hřej

Charakteristika integrovaného bloku:

- charakteristika léta (počasí, prázdniny, cestování, dovolené atp.)
- vyjádření typických znaků letního počasí
- experiment se světlem - co je stín a jak vzniká, hry se stíny
- seznámení s přírodními jevy - bouřka, blesk, duha atp..
- poznávání některých lučních i zahradních květin, rozvoj pozorovacích schopností při přímém pozorování v přírodě, výtvarné činnosti přímo v přírodě, pečování o květiny ve třídě nebo na záhonku na školní zahradě
- seznámení s některými druhy hmyzu, které můžeme vidět na louce (např. včely, mravence, motýly, slunéčka sedmitečná), jejich přínos pro život v přírodě, využití relaxační hudby se zvuky z přírody k rozvoji představivosti a k nácviku uvolnění celého těla
- poznávání některých druhů exotických zvířat žijících v ZOO a zvířat žijících volně v přírodě, poznávat rozdíly mezi domácími, volně žijícími zvířaty a zvířaty žijícími v ZOO, vědět, co potřebují ke svému životu a jak o některá pečovat, společné sledování vhodného dokumentárního pořadu k této tématice, následné rozhovory, návštěva ZOO
- získávání povědomí o koloběhu vody a různých podobách vody v přírodě (potok, řeka, rybník, jezero); seznámení s významem vody pro život na Zemi a jak s ní hospodařit
- zajímavý život v moři a u moře, živočišná říše ve vodě a u vody, kamínky, oblázky, mušle, sladká a slaná voda, stavby patřící k vodě - mosty, přehrady
- utváření povědomí o širším přírodním prostředí a jeho proměnách v souvislosti s činnostmi, které provádíme v letním období - koupání a bezpečnost ve vodě, význam dovednosti plavání, pobyt na slunci a ochrana před škodlivými vlivy, pitný režim a jeho důležitost pro naše zdraví, význam pohybu jako součásti zdravého životního stylu

- získávání povědomí o existenci jiných kultur a národností, seznámení s kulturou Indiánů
- oslava dne Děti v MŠ
- poznávání zajímavostí z cestování po ČR i mimo ni
- přípravy slavností k zakončení školního roku, vzpomínání na uplynulé měsíce, výběr oblíbených činností, které jsme dělali v průběhu školního roku, volné tvoření dle zájmu dětí a volba zajímavých činností

Dílčí vzdělávací cíle:

- osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody
- artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy
- komentování zážitků a aktivit
- hry a činnosti zaměřené k poznání a rozlišování zvuků, užívání gest
- přednes, recitace, dramatizace, zpěv
- rozvoj tvořivosti
- vytváření základů pro práci s informacemi
- ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými
- vytváření povědomí o existenci jiných kultur a národností
- vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách

Vzdělávací nabídka:

- lokomoční pohybové činnosti, sezónní činnosti, míčové hry, hry v pískovišti apod.
- činnosti relaxační a odpočinkové
- příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků
- příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů (při hrách, pohybových činnostech, při setkání s cizími lidmi)

- společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti, podle vlastní fantazie)
- spontánní hra, volné hry a experimenty s materiálem a předměty
- smyslové hry, nejrůznější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti apod.
- estetické a tvůrčí aktivity (slovesné, výtvarné, dramatické, literární, hudební)
- pobyt venku na zahradě, výlety do okolí
- činnosti zaměřené k poznání různých lidských vlastností, záměrné pozorování, čím se lidé mezi sebou liší (fyzické i psychické vlastnosti, dovednosti, schopnosti, city, vlastnosti dané věkem, zeměpisným místem narození, jazykem) a v čem jsou si podobní
- četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů s estetickým obsahem a poučením
- pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí, poznávání různých ekosystémů
- ekologicky motivované herní aktivity (ekohry), smysluplné činnosti přispívající k péči o životní prostředí a okolní krajinu, pracovní činnosti, pěstitelské činnosti, činnosti zaměřené k péči o školní prostředí, školní zahradu a blízké okolí
- aktivity přibližující dětem svět kultury a umění a umožňující jim poznat rozmanitost kultur (výtvarné, hudební a dramatické činnosti, sportovní aktivity, zábavy, účast dětí na kulturních akcích, návštěvy výstav, divadelních a filmových představení)
- třídění odpadu

Očekávané výstupy:

- vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle vzoru
- ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem
- správně vyslovovat, vyjadřovat smysluplně myšlenky, nápady, pocity, vést rozhovor
- naučit se z paměti krátké texty
- sledovat a vyprávět příběh, pohádku, popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)
- záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost

- řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat nápady
- vyjadřovat svou fantazii a představivost v tvořivých činnostech
- uvědomit si své možnosti a limity (své silné a slabé stránky)
- zorganizovat hru
- být citlivý ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem
- zachytit a vyjádřit své prožitky
- chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i jiné dítě)
- porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje a že s těmito změnami je třeba v životě počítat)
- vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)
- mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí
- pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.)

8. Evaluační systém

Hodnotíme rozvoj a učení dítěte a práci pedagogů. Jedná se o hodnocení celé mateřské školy, práce všech zaměstnanců školy, kteří ovlivňují probíhající vzdělávací proces. Hodnotíme činnosti, které v mateřské škole probíhají, výsledky, kterých práce všech zaměstnanců přináší. Hodnocení je prostředkem k hledání optimálních cest vzdělávání jednotlivých dětí. Zaměřujeme se na:

- hodnocení naplňování cílů a záměrů ŠVP
- hodnocení podmínek vzdělávání
- hodnocení práce pedagogů

Hlavní otázky pedagogické evaluace:

- co se podařilo, čeho jsme dosáhli (skupina, dítě, učitel)
- co jsme vyzkoušeli (metody, postupy) a s jakým výsledkem
- co se nezdařilo a proč (nebylo realizováno, nevhodné podmínky, zájem dětí o jinou činnost)
- návrhy pro příště (jak jinak, co se změnilo, na co se zaměřit)

Formy evaluace:

- pozorování
- rozhovory s dětmi, rodiči
- dotazníky pro rodiče
- kresby dětí
- osobní portfolia dětí
- hospitační činnost

Druhy hodnocení:

Vyhodnocování individuálního rozvoje dítěte

Individuálně sledujeme rozvoj dítěte a hodnotíme jeho pokrok. Rozvíjíme u dětí jejich sebehodnocení a vzájemné hodnocení ostatních dětí. Poznatky o rozvoji a pokroku dítěte v učení dokumentujeme tak, aby sloužily k naplnění individuálních vzdělávacích potřeb, které jsou vedeny v osobních listech dítěte.

Oblast autoevaluace a hodnocení

Kdo	Co se bude sledovat	Jak často	Prostředky
učitelky	Hodnocení integrovaného bloku, tematického celku po ukončení, zda činnosti vedly k naplnění cílů, získané zkušenosti, rizika	1 x za měsíc	písemně
učitelky	Individuální sledování rozvoje dítěte posuny ve vývoji dítěte, pozorování, rozhovory, poznámky k vývoji dítěte Individuální sledování rozvoje dítěte s odkladem školní docházky	1 x za pololetí 1 x za tři měsíce	záznamové archy dětí portfolio PLPP
učitelky	Vlastní pedagogická práce metody, postupy, dovednosti, znalosti, ověřování a aplikace nových poznatků,	průběžně	ústně

Oblast spolupráce s rodiči

Kdo	Co se bude sledovat	Jak často	Prostředky
učitelky	individuální rozhovory s rodiči, účast rodičů na společných akcích, třídní schůzky – podmínky vzdělávání	průběžně	ústně
vedoucí učitelka	hodnocení podmínek vzdělávání-dotazníky pro rodiče a jejich vyhodnocení	1 x ročně	písemně

Ze závěrů vyvozujeme důsledky, které vedou k optimalizaci a zkvalitňování práce v mateřské škole.

Zkratky

MŠ – mateřská škola

EVVO – environmentální vzdělávání, výchova a osvěta

ZŠ – základní škola

PLPP – plán pedagogické podpory

PPP – pedagogicko psychologická poradna

SPC – speciálně pedagogické centrum

IVP – individuální vzdělávací plán

ŠPZ – školské poradenské zařízení

RVP PV – rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

ŠVP – školní vzdělávací program